

Î N C H E I E R E

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Alexa Romeo,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexa Romeo împotriva
lui Dogaru Dumitru, Alexa Valentina și notarul public Berghii Evghenii cu privire la
declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de către Alexa Romeo și menținută hotărârea Judecătoriei Centru
mun. Chișinău din 16 septembrie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 28 mai 2015, Alexa Romeo a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Dogaru Dumitru, Alexa Valentina și notarul public Berghii Evghenii cu privire la
declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 07 noiembrie 2008, prin intermediul
notarului privat Berghii Evghenii a avut loc vânzarea părții sociale din capitalul social
al companiei „Orient-Dan” SRL, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 69,
inclusiv bunul în litigiu, amplasat pe aceeași stradă, în mărime de 50 % din capitalul
social, ce aparține Valentinei Alexa în baza certificatului părții sociale nr. 1 din
01 august 2008, conform extrasului din Registrul de stat al întreprinderilor și
organizațiilor nr. 18705 din 13 august 2008.

Susțin că în baza pct. 1 al contractului partea socială a capitalului social al
companiei „Orient-Dan” SRL a fost vândută cumpărătorului cu 205 150 lei, care au fost
achitați în timpul semnării contractului sus nominalizat, iar potrivit prevederilor pct. 3
al contractului, vânzătorul declară că soțul cunoaște și își exprimă acordul la vânzarea
părții sociale, fapt ce nu corespunde realității și servește drept temei pentru înaintarea
prezentei cereri de chemare în judecată.

Cu referire la prevederile art. 20 alin. (3) din Codul familiei și art. 371 din Codul
civil, menționeze că sânt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile,
valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile
financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau
făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul
căsătoriei, chiar dacă sânt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

În același timp, relevă că prevederile art. 21 alin. (3) și alin. (4) din Codul familiei, stipulează că convenția contrară dispozițiilor prezentului cod, prin care se micșorează ori se suprimă comunitatea de bunuri, este declarată nulă de către instanța judecătorească, la cererea celui alt soț, dacă se va stabili că cealaltă parte a convenției a știut sau trebuia să fi știut că al doilea soț este împotriva încheierii convenției respective, iar potrivit prevederilor art. 369 alin. (3) din Codul civil, actul juridic de dispoziție încheiat de unul dintre coproprietarii devălmași poate fi declarat nul dacă se face dovada că cealaltă parte știa sau trebuia să știe despre acordul care limitează dreptul de dispoziție, despre faptul că ceilalți coproprietari devălmași sunt împotriva încheierii actului juridic sau nu a fost cerut acordul la înstrăinarea imobilului.

Afirmă că despre încheierea tranzacției sus menționate a aflat când a primit răspunsul nr. 05 din 05 februarie 2015 de la notar public Berghii Evghenii la interpelarea avocatului din 19 decembrie 2014.

Remarcă că dolul este un fapt obiectiv și produce efecte juridice prin sine însuși, și motivele pentru care partea în culpă a indus în eroare cealaltă parte nu au importanță juridică, indicând că dolul este temei de anulare a actului juridic, chiar dacă autorul dolului estimează că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 20, art. 21 alin. (3) și alin. (4) din Codul familiei, art. 219 alin. (1), art. 228 alin. (1) și alin. (2), art. 339 alin. (3), art. 666 alin. (1) din Codul civil.

Solicită declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 11009 din 07 noiembrie 2008 încheiat între Alexa Valentina și Dogaru Dumitru și încasarea din contul pârâților a cheltuielilor de judecată.

La 19 mai 2016, Alexa Romeo a depus cererea de concretizare a cerințelor, solicitând inclusiv repunerea în termen de înaintare a acțiunii.

În motivarea cerinței de repunere în termen de înaintare a acțiunii a indicat că despre faptul că Alexa Valentina a înstrăinat cota părții sociale în mărime de 50 % din „Orient-Dan” SRL prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 11009 din 07 noiembrie 2008, a aflat la data de 19 decembrie 2014 de la notarul public Berghii Evghenii, care a refuzat să-i elibereze o copie de pe contractul de vânzare-cumpărare.

Astfel, în temeiul art. 233 alin. (1) Cod civil, care indică că persoana îndreptățită are dreptul să ceară anularea actului juridic pentru temeiurile stipulate la art. 227, art. 228 și art. 230 în termen de 6 luni de la data când a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării, consideră că s-a încadrat în termenul de 6 luni, adică până la data de 19 iunie 2015, pentru a se adresa cu cererea de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 septembrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca tardivă. Cererea înaintată de către Alexa Romeo privind repunerea în termen, a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat de la Alexa Romeo în beneficiul Valentinei Alexa suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică. S-a încasat de la Alexa Romeo în beneficiul lui Dogaru Dumitru suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, a fost respins apelul declarat de către Alexa Romeo, reprezentat de avocatul Frunză Alexei și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 20, art. 21 din Codul familiei, art. 152, art. 218, art. 219, art. 228, art. 233, art. 267, art. 271, art. 272, art. 279, art. 369, art. 371, art. 666 din Codul civil, art. 116 din CPC, art. 24, art. 25, art. 30 din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007,

art. 34, art. 34¹ din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, care reglementează aspecte ce țin de proprietatea în devălmășie a soților, dreptul soților de a poseda, folosi și dispune de bunuri comune, înstrăinarea părții sociale în societatea cu răspundere limitată, nulitatea relativă a actului juridic, efectele nulității actului juridic, nulitatea actului juridic încheiat prin dol, termenul înaintării acțiunii privind anularea actului juridic, termen general de prescripție extinctivă, aplicarea prescripției extinctive, începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă, repunerea în termen de prescripție extinctivă, actele de dispoziție asupra bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, partea socială, înstrăinarea părții sociale, înregistrarea cesiunii părții sociale, accesul public la informația din registrul de stat.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că prima instanță întemeiat a respins cererea de repunere în termen a acțiunii și corect a respins-o ca fiind tardivă, concluzionând că cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 28 mai 2015, adică după expirarea a 6 ani, 6 luni și 22 zile din momentul autentificării convenției și operării înregistrărilor la ÎS „Camera Înregistrării de Stat în actele SRL „Orient-Dan” și în raport cu termenul legal care s-a scurs la data de 08 noiembrie 2011, peste 4 ani, 6 luni și 22 zile.

La 27 martie 2017, Alexa Romeo a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând, admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată și pasibilă de casare.

Susține că instanțele nu au ținut cont de faptul că vânzarea cotei-părți din capitalul social al SRL „Orient-Dan” a avut loc în timpul căsătoriei, iar despre faptul înstrăinării nu a cunoscut și nu a fost prezentată nici o contraprobă care ar răsturna prezumția de cunoaștere până la data 19 decembrie 2014.

Remarcă că instanța de apel nu s-a expus asupra momentelor cheie invocate de reclamant atât la etapa judecării în prima instanță cât și în ordine de apel, aplicând incorect normele de drept material și procedural cu referire la repunerea în termenul de prescripție.

Afirmă că în decizie lipsesc motivele și argumentele juridice în baza cărora instanța de apel a ajuns la concluzia de respingere a cererii, fiind folosite expresii generale în vederea stabilirii circumstanțelor de fapt, care trezesc dubii rezonabile de credibilitate pentru reclamant creând impresia de arbitrar.

Consideră că instanța de apel nu a făcut trimitere la nici o probă din dosar la emiterea deciziei și nu este clar din care considerente a fost omis termenul de prescripție.

La 22 mai 2017, Alexa Romeo, a depus cerere de recurs suplimentară prin care a comunicat despre faptul că anterior a fost în imposibilitate de a prezenta probe în ședința de judecată atât în fond cât și în apel, deoarece a fost privat de dreptul de a participa la examinarea litigiului și dispune de probe suplimentare care urmează a fi obținute și prezentate la rejudecarea cauzei în fond.

La 23 mai 2017, Dogaru Dumitru a depus referință prin care a invocat dezacordul cu recursul declarat, considerându-l neîntemeiat și pasibil de a fi respins.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel din 16 februarie 2017 la 27 martie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Alexa Romeo este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Alexa Romeo nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Alexa Romeo asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Alexa Romeo ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Alexa Romeo se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva